

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Regulering, Politiek & Markt
Grote Voort 291
8041 BL Zwolle
Tel. 088 769 2900 - Fax 088 769 2906

uw referentie
Concept-wijziging Besluit SDE,
internetconsultatie april 2014

onze referentie
E-110

datum
7 mei 2014

contact
Daan van Hameren

e-mail
daan.van.hameren@gdfsuez.nl

telefoon
088 769 2243

betreft: Consultatie Wijziging Besluit SDE

Geachte heer/mevrouw,

Graag maakt GDF SUEZ Energie Nederland van de gelegenheid gebruik om een zienswijze te geven op het conceptbesluit voor wijziging van de SDE+. GDF SUEZ staat positief tegenover het voornemen om middels voorgestelde aanpassingen de afspraken in het energieakkoord te bekrachtigen. GDF SUEZ onderschrijft deze doelstelling en doet daarnaast een aantal suggesties voor verbetering van voorgenomen wijzigingen. GDF SUEZ bevestigt daarbij de lijn uitgezet in de zienswijzen van brancheorganisaties Energie Nederland en Nederlandse WindEnergieAssociatie.

Algemeen

In de geest van het energieakkoord zouden aanpassingen moeten leiden tot een eenduidige en transparante regeling die investeringszekerheid biedt voor de lange termijn. Het voornemen om de regeling te vereenvoudigen kan eveneens van harte worden aangemoedigd. Daartoe ziet GDF SUEZ ruimte voor verbetering:

- **Bevorder transparantie ten aanzien van de SDE+-systematiek door het vastleggen van methoden in hogere regelgeving**, d.w.z. voorkom projectrisico's als gevolg van onzekerheid ten aanzien van gebruikte methoden door deze te wijzigen over de looptijd van een project. Het zou voor investeerders vooraf duidelijk moeten zijn hoe factoren die van invloed zijn op correctiebedragen worden bepaald. Dit kan door methoden zo veel mogelijk vast te leggen in de AMvB en indien noodzakelijk factoren jaarlijks middels een MR vast te stellen volgens voorgeschreven methode. Transparantie en lange termijn zekerheid zijn gewenst voor bijvoorbeeld de basisenergieprijs, profiel- en onbalansfactor, het maximum aantal kWh banking en andere correctiefactoren die van invloed kunnen zijn op de subsidiehoogte (waaronder GVO's).

Windenergie

Windenergie zal een belangrijke bijdrage moeten gaan leveren aan de doelstellingen geformuleerd in het energieakkoord. Het conceptbesluit zet een aantal belangrijke stappen die bij moeten dragen aan het realiseren van de doelstelling. Volgens GDF SUEZ is het van belang daarnaast aandacht te hebben voor de kosteneffectiviteit en de financierbaarheid en doet daartoe enkele specifieke aanbevelingen:

- **Bied maximale flexibiliteit voor investeerders om kosteneffectiviteit te bevorderen.** Het conceptbesluit biedt verruiming van de mogelijkheden voor investeerders middels toepassing van een gefaseerde start en banking. Daarnaast beoogt het conceptbesluit ruime vaststelling van het maximum aantal vollasturen ter bevordering van de vrije technologiekeuze en maximale productie. GDF SUEZ ziet in deze verruiming belangrijke voordelen, maar vraagt zich tegelijkertijd af waarom er specifieke beperkingen noodzakelijk zijn op de flexibiliteit die geboden wordt. Dergelijke beperkingen lijken niet noodzakelijk, gezien de natuurlijke prikkel voor de investeerder om maximaal te produceren en gezien de door de natuur opgelegde fysieke beperkingen aan de jaarlijkse productie van windenergie.
- **Met beleidsinnovaties kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de kostenreductie van Wind op Zee.** GDF SUEZ constateert dat nog onvoldoende duidelijk is hoe met de voorgenomen maatregelen wind op zee gestimuleerd kan worden tot een niveau dat in omringende landen noodzakelijk is gebleken voor realisatie van wind op zee. De in het energieakkoord voorgenomen kostenreductie zou voort moeten komen uit een combinatie van beleidsinnovaties en technische innovaties. Voorgestelde wijzigingen in het conceptbesluit leiden nog niet tot de beoogde verbetering van de financierbaarheid. GDF SUEZ acht het noodzakelijk dat beleidsinnovaties in het Besluit SDE bijdragen aan een kostenreductie van wind op zee. Belangrijke verbeteringen in de financierbaarheid kunnen onder andere worden bereikt door het toepassen van frontloading, indexering en willekeurige afschrijving.

Biomassa-meestook

GDF SUEZ staat positief tegenover het conceptbesluit, dat een regeling voor biomassa-meestook mogelijk maakt in lijn met afspraken in het energieakkoord. Specifiek vraagt GDF SUEZ te waken voor het volgende:

- **Onzekerheden ten aanzien van de exploitatie moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.** Specifieke afspraken in het energieakkoord zouden niet ten koste mogen gaan van de kosteneffectiviteit als gevolg van exploitatierisico's. Daartoe is het van belang dat de maximering van de jaarlijkse productie van 25 PJ wordt gebaseerd op de te verwachte gemiddelde jaarproductie van de subsidiebeschikkingen zodat banking mogelijk is. Daarnaast zou er van vast te stellen duurzaamheidscriteria geen retroactieve werking uit mogen gaan op reeds afgegeven subsidiebeschikkingen. Ter bevordering van een gelijk speelveld zouden aanvullende duurzaamheidscriteria van toepassing moeten zijn op alle vaste biomassa en zich niet alleen moeten beperken tot toepassing van biomassa voor bij- en meestook in kolencentrales.

Bovenstaande suggesties voor verbetering zijn verder uitgewerkt in de bijlage.

Hoogachtend,

E.H.G. Delfgaauw

Manager Regulering, Politiek & Markt
GDF SUEZ Energie Nederland

Windenergie op Zee					
Artikel	Lid	Blz	Issue	Tekst ter consultatie	Opmerking / Vraag
MvT 2.1		12	40% kostenreductie	"Daarnaast is in het Energieakkoord afgesproken dat de kostprijs voor wind op zee in de periode 2014-2024 met 40% zal dalen. Het bedrijfsleven dient door innovatie deze kostenreductie te realiseren"	In de toelichting wordt gesteld dat de kostenreductiedoelstelling van 40% volledig door innovatie van het bedrijfsleven gerealiseerd moet worden. Dit is niet het geval en ook niet conform eerdere afspraken zoals in de Green Deal en het Innovatiecontract. De 40% is een samenstelsel van innovaties en optimalisaties op alle terreinen: technisch en niet-technisch. Ook beleidsoptimalisaties zoals het vergunningsstelsel en de onderhavige SDE+ regeling zijn hierbij belangrijke onderdelen, zeker voor de korte termijn. Juist daarom is het opnemen van Frontloading, Productie Stimulering, Indexering en het mogelijk maken van versnelde afschrijving van belang.
19	P	5	Gecombineerde aanvraag	In artikel 19 wordt na het derde lid een lid toegevoegd, luidende: 4. Indien de subsidie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee per locatie wordt verstrekt, wordt bij de aanvraag tot subsidieverlening door de producent voor elke locatie afzonderlijk een tenderbedrag als bedoeld in het eerste lid opgegeven. De gecombineerde aanvraag voor twee of meerdere locaties wordt behandeld als één aanvraag.	"De gecombineerde aanvraag voor twee of meerdere locaties wordt behandeld als 1 aanvraag". Betekent dit dat de mogelijkheid bestaat om in plaats van te bieden op 2 locaties afzonderlijk, men een gecombineerd bod kan neerleggen voor 2 of meerdere locaties waarbij de biedprijs lager ligt dan in het geval van een bod voor de locaties afzonderlijk (dit vanwege de synergiën die mogelijk zijn tijdens de constructie van grotere projecten)? vb. Locatie 1 en 2 krijgen afzonderlijk ieder een bod van 150 €/MWh, echter indien ze samen gebouwd kunnen worden krijgen ze elk een bod van €145/MWh.
-	-	-	Frontloading	-	Frontloading, het gedurende de eerste jaren verhogen en latere jaren verlagen van het basisbedrag, is niet opgenomen in het nieuwe besluit. Wij zien dit als een belangrijke omissie in het totaalpakket van de tender: het vereenvoudigd de financiering van de projecten en is relatief eenvoudig te implementeren. Het grootste effect wordt behaald met een lump-sum, bijvoorbeeld door in jaar 1 een éénmalige ontvangst van X% van het totale subsidiebedrag uit te keren. Een andere mogelijkheid is een getrapte SDE uitkering, waarbij bijvoorbeeld de uitkering gedurende de eerste vijf jaar verhoogd is en de laatste tien jaar verlaagd. Beide opties zijn kostenneutraal voor de Rijksbegroting en leidt tot financieringskostenreducties voor ontwikkelaars.

-	-	-	Productie Stimuleren	-	Afhankelijk van de turbinekeuze is er snel een verschil van enkele honderden vollasturen per jaar (onder dezelfde windcondities). Door een maximum in vollasturen te stellen wordt een bepaalde (verouderde) techniek bevoorreed. Deze bevoorredeling in de technologiekeuze beperkt de potentiële innovatiemogelijkheden en bijgevolg de mogelijke kostenreductie. Het is heel belangrijk dat ontwikkelaars de mogelijkheid hebben grote turbines te gebruiken met een hoog aantal vollasturen die in aanmerking komen voor subsidieverlening om kostenreductie maximaal te stimuleren.
-	-	-		-	Het is belangrijk om op te merken dat dit een fundamenteel punt van het energieakkoord wind op zee betreft. De grotere turbines worden verwacht een heel belangrijke rol te spelen bij te volbrengen kostenreductie. Er moet dus ten allen tijde vermeden worden dat deze niet gebruikt kunnen worden omdat er een directe of indirecte cap zit op het aantal gesubsidieerde vollasturen per MW.
-	-	-		-	Het conceptbesluit biedt onvoldoende duidelijkheid omtrent het maximaal stimuleren van productie
-	-	-	Indexering	-	GDF SUEZ maakt zich zorgen over de positie van het systeem in een internationale vergelijking. Het voorgestelde stimuleringsniveau is nog onvoldoende duidelijk en loopt het risico van een substantieel lager niveau dan de omringende landen te worden. Door deze bedragen niet aan te passen aan de werkelijke inflatie zullen deze reëel nog verder in waarde achteruit gaan. Basisbedragen zoals dit jaar zullen worden vastgelegd zouden dan ook geïndexeerd dienen te worden van het op basis van (daadwerkelijke) CPI tot aan de dag van commissioning van het windpark op zee.

-	-	-	Willekeurige Afschrijving	-	Dit onderwerp valt niet binnen de kaders van de AMvB SDE maar is een belangrijk onderdeel van het totaal pakket van de tender. Door een versnelde afschrijvingsfaciliteit is er kostenneutraal een sterk positief effect op de business case. Het Nederlandse afschrijvingsbeleid (15 jaar; lineaire afschrijving) is vergeleken bij Duitsland (12 jaar; lineaire afschrijving) en Denemarken (25% van de boekwaarde jaarlijks; degressieve afschrijving) ongunstig en heeft daarmee een nadelig effect op de internationale concurrentiepositie van de SDE+. Voor een project van 400MW is het verschil tussen Nederland en Denemarken in jaar één een afschrijving van €240 miljoen. De Crisis- en Herstelwet erkende eerder het positieve effect op de liquiditeit van versnelde afschrijving en maakte het mogelijk om in twee i.p.v. vijf jaar af te schrijven. GDF SUEZ verzoekt EZ om samen met Financiën versneld afschrijven voor wind op zee mogelijk te maken.
-	-	-	Restbudgetten	-	Wanneer niet het volledige budget wordt toegekend door een mismatch in beschikbaar budget en gewonnen project(en), schuift dit restbudget door naar het volgende jaar. Echter, als deze methodiek gehandhaafd wordt voor windenergie op zee kan het aanbestedingsschema uit het Energieakkoord en daarmee ook de doelstellingen voor 2020 en 2023 niet gerealiseerd worden. In plaats van budget door te schuiven naar het volgende jaar dient een aantal MW naar voren gehaald te worden zodat er een match is met de grootte van projecten en het aanbestedingsschema uit het Energieakkoord. Omdat kleine parken niet kostenefficiënt zijn, is het niet gewenst om kleine of gedeeltelijke parken te tenderen om het restbudget nog in hetzelfde jaar te kunnen besteden.
-	-	-	Flexibiliteit van MW	-	Door het nieuwe principe van vergunningen wordt ruimte geboden om het park met de nieuwste technologieën te kunnen bouwen. Hierdoor kan tot na de subsidie toekenning het park geoptimaliseerd worden. Voor het de kostprijs is het belangrijk om ook de innovatieruimte te hebben om de gesubsidieerde MWh uiteindelijk ook met meer of minder dan aangevraagde MW te kunnen produceren.
-	-	-	Afstandscorrectie	-	GDF SUEZ is geen voorstander van afstandscorrectie om bestaande vergunningen vergelijkbaar met elkaar te maken omdat dit o.i. ingaat tegen het principe van de goedkopere locaties eerst ontwikkelen en de gestelde kostenreductie conform het Energieakkoord, e.a. zoals tevens besproken met ECN.

Windenergie op Land					
Artikel	Lid	Blz	Issue	Tekst ter consultatie	Opmerking / Vraag
2	B	1	kwh cap per categorie	In artikel 2 worden na het vierde lid twee leden toegevoegd, luidende: 5. Bij ministeriële regeling kan per categorie productie-installaties een afzonderlijke maximale productie in kWh, of voor meerdere categorieën tezamen, één maximale productie in kWh worden vastgesteld die jaarlijks voor subsidie in aanmerking komt.	In de toelichting wordt vermeld dat dit lid betrekking heeft op biomassa mestook. Graag verduidelijking dat er geen maximum wordt ingesteld voor andere categorieën
6	F	3	gefaseerde projectstart	b. er wordt een lid toegevoegd luidende: 3. Onze Minister kan op verzoek van de subsidie-ontvanger, voor projecten voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met een nominaal vermogen gelijk aan of groter dan 100 MW en die behoort tot een bij ministeriële regeling aangewezen categorie productie-installaties, bepalen dat het tijdstip van aanvang van de periode waarover subsidie wordt verstrekt voor maximaal vijf gedeelten van de beschikking tot subsidieverlening verschilt. Tussen de startdata zit een periode van tenminste twee maanden.	Het is aan te moedigen dat de subsidieverlening bij grote projecten wordt verdeeld bij gefaseerde oplevering zodat voor elk deel de volledige subsidietermijn geldt. In de regeling wordt gesproken over gefaseerde startdata en periodes. Ter verduidelijking zou kunnen worden aangegeven dat daarmee de einddata opschuiven.
					Volgens de toelichting zou deze AMvB tot vereenvoudiging moeten leiden, in die context is gelijke behandeling van categorieën gewenst. Volgens de toelichting wordt een gefaseerde start van het project alleen voor wind op zee mogelijk, dit is voor wind op land en andere grote projecten ook wenselijk
					Is een aparte aanvraag per windmolen/aansluiting straks niet meer mogelijk?
					Is er een maximum voor de termijn waarbinnen de gefaseerde start moet worden gerealiseerd?
15, 23, (32, 40, 48, 55)	N, S, (W, AA, DD, FF)	4, 5, (6, 7, 8, 9)	maximum aantal vollasturen	a. Het tweede lid komt te luiden: 2. Het aantal kWh dat jaarlijks voor subsidie in aanmerking komt bedraagt ten hoogste het in de beschikking tot subsidieverlening vastgestelde maximum aantal kWh dat per jaar kan verschillen en dat gebaseerd is op het vermogen van de installatie en het aantal vollasturen.	GDF SUEZ vindt het positief dat de subsidie wordt gemaximeerd mede op basis van het vermogen, de rotordiameter en ashoogte van de te bouwen installatie in plaats van een referentie-installatie zoals voorheen. Dit omdat een referentie-installatie met een laag maximum aantal vollasturen niet stimulerend voor kosteneffectieve productie van duurzame energie werkt. Het aantal vollasturen in de beschikking zou zo ruim mogelijk moeten worden vastgesteld..

					<p>Afhankelijk van de turbinekeuze is er snel een verschil van enkele honderden vollasturen per jaar onder dezelfde windcondities. Door een maximum in vollasturen te stellen, wordt een bepaalde (verouderde) techniek bevoordeeld. Deze bevoordeling in de technologiekeuze beperkt de potentiële innovatiemogelijkheden wat een nadelig effect heeft op de kosteneffectiviteit.</p>
15, 23, (32, 40, 48, 55)	N, S, (W, AA, DD, FF)	4, 5, (6, 7, 8, 9)	Banking	<p>3. Bij ministeriële regeling kan voor een categorie productie-installaties worden bepaald dat indien in een jaar minder kWh is geproduceerd dan het aantal kWh dat het betreffende jaar voor subsidie in aanmerking komt, het verschil in kWh bij het aantal kWh dat het volgende jaar voor subsidie in aanmerking komt wordt opgeteld. Bij ministeriële regeling kan een maximum, dat per jaar kan verschillen, worden gesteld aan het aantal kWh dat opgeteld wordt bij het aantal kWh dat het volgende jaar voor subsidie in aanmerking komt. (...).</p>	<p>welke mate van vrijheid ontstaat er hier om niet geproduceerde uren te schuiven over de jaren? Uit de toelichting blijkt duidelijk dat de gehele periode gebankt kan worden. Wij zouden dit graag ook terugzien in de tekst van dit artikel omdat het nu lijkt dat alleen naar het volgend jaar geschoven mag worden</p> <p>Jaarlijkse vaststelling van een maximum aantal kWh voor banking leidt tot onnodige risico's in projecten. Wanneer wordt het maximum vastgesteld en waarom jaarlijks?</p> <p>hoe hoog wordt het maximum?</p> <p>Hoever is uitloop na subsidiebeschikking mogelijk in geval van banking. Komt er een 16e en 17e jaar om eventueel tekort goed te maken?</p> <p>Volgens de toelichting zou deze AMvB tot vereenvoudiging moeten leiden, in die context is gelijke behandeling van categorieën gewenst. Waarom wordt banking niet direct per AMvB open gesteld voor alle categorieën?</p> <p>voor opmerkingen over het effect van uitruil banking vs. windfactor: zie commentaar bij windfactor</p>

<p>12, 14, 20, 22, 58</p>	<p>I, L, Q, R, II</p>	<p>3, 4, 5, 10, 21</p>	<p>windfactor vervalt</p>	<p>In artikel 12, derde lid, vervalt de tweede zin. Onder vernummering van het vierde tot en met het negende lid tot derde tot en met achtste lid, vervalt in artikel 14 het derde lid. In artikel 20, derde lid, vervalt de tweede zin. Onder vernummering van het vierde tot en met het zevende lid tot derde tot en met zesde lid, vervalt in artikel 22 het derde lid. c. Onder vernummering van het vierde tot en met vijfde lid tot derde tot en met vierde lid, vervalt het derde lid.</p>	<p>Banking in plaats van windfactor: financiering wordt moeilijker, omdat een bank rekent met de p90-productie (90% zeker dat deze jaarlijkse windproductie wordt gerealiseerd) en dus een lagere windopbrengst. In het geval van de windfactor loopt een project in de business case voor financiering dan over het algemeen geen subsidie mis omdat de maximale subsidie al wordt gehaald bij 80% van de vollasturen. Bij banking loopt een project in de business case voor financiering echter wel subsidie mis doordat een lagere windopbrengst leidt tot onbenutte subsidieruimte. De windfactor kwam tegenmoet aan het specifieke karakter van Windprojecten. Dit wordt nu lasgelaten voor een genereieke regeling. Verminderde financierbaarheid als gevolg van dit effect zou moeten worden opgevangen in de regeling. Mogelijkheden hiervoor kunnen liggen in de nadere invulling van banking of door een langere looptijd van de regeling naar bijvoorbeeld 17 jaar.</p>
<p>Besluit SDE+: Artikel 14 lid 2</p>			<p>Regeling voor Profiel en onbalanseffect</p>	<p>-</p>	<p>Banking in plaats van windfactor: risico op slechte windjaren aan het begin van het project hebben nu direct impact op de business case.</p> <p>Basisbedragen en correctiebedragen worden nu jaarlijks vastgesteld in een aparte regeling. Het is wenselijk dat dit eveneens zou gelden voor de profiel- en onbalansfactor: een jaarlijkse vaststelling volgens een transparante methode. Hiermee wordt het risico op onvolledige compensatie voor dit effect in projecten geminimaliseerd.</p> <p>Afgelopen jaar heeft ECN voor het eerst een publicatie aan de profiel- en onbalansfactor gewijd, maar het is onduidelijk hoe deze in de toekomst zal worden berekend omdat de methode niet in een regeling en niet voor de looptijd van een project is vastgelegd. Dit leidt tot onnodige risico's voor investeerders. Voor de sector is het van belang dat er voor langere termijn zekerheid is dat de profiel- en onbalansfactor op een eenduidige en transparante manier wordt berekend en volledig wordt vergoed, daarvoor is een jaarlijkse berekening volgens een transparante methode noodzakelijk. Wij zouden graag zien dat de methoden daarbij niet wijzigen over de looptijd van beschikte projecten, zoals reeds het geval is voor correctiebedragen.</p>

-	Locatie-differentiatie wind op land	-	GDF SUEZ is positief over het voornemen tot locatiedifferentiatie in de zin dat dit de mogelijkheid op het stimuleren op productie in plaats van vermogen vergroot. Locatiedifferentiatie voor wind op land moet er voor zorgen dat projecten kunnen indienen op een basisbedrag dat past bij het lokale windregime en de afmetingen van de vergunde windturbine. Locatiedifferentiatie zou daarmee de vollasturencap als basis voor differentiatie in moeten wegnemen zodat de optimale turbinekeuze kan worden gemaakt. Het wegnemen van de beperking in het aantal vollasturen vergroot daarmee de hoeveelheid duurzame energie en minimaliseert de kosten in €/MWh
-	Versnelde Afschrijving	-	In 2013 was het tijdelijk mogelijk versneld af te schrijven (tijdelijke willekeurige afschrijving (TWA)). Een dergelijke mogelijkheid tot versneld afschrijven verbeterd de financierbaarheid en de kosten in €/MWh

Biomassa bij- en meestook					
Artikel	Lid	Biz	Issue	Tekst ter consultatie	Opmerking / Vraag
I	B	1	maximale jaarproductie 25 PJ	<p>In artikel 2 worden na het vierde lid twee leden toegevoegd, luidende:</p> <p>5. Bij ministeriële regeling kan per categorie productie-installaties een afzonderlijke maximale productie in kWh, of voor meerdere categorieën tezamen, één maximale productie in kWh worden vastgesteld die jaarlijks voor subsidie in aanmerking komt.</p>	<p>Het conceptbesluit creëert de mogelijkheid om per ministeriële regeling per categorie productie-installaties een afzonderlijke maximale jaarproductie vast te stellen. In de Memorandum van Toelichting staat vermeld dat deze mogelijkheid betrekking heeft op de maximering tot 25 PJ hernieuwbare elektriciteit uit biomassa-meestook in lijn met het energieakkoord. GDF SUEZ onderschrijft dat een dergelijke maximering vanuit het oogpunt van kosteneffectiviteit en vrije technologiekeuze alleen van toepassing zou moeten zijn op biomassa-meestook. Verduidelijking hoe deze maximering in de praktijk zal worden toegepast is vooralsnog echter op z'n plaats. Het is namelijk onwenselijk dat variaties in de jaarlijkse productie van individuele installaties gevolgen zouden hebben voor de maximale jaarlijkse productie van andere installaties. Bovendien is enige flexibiliteit zoals mogelijk wordt gemaakt met banking van belang voor kosteneffectiviteit. Daarom zou de maximale productie bij voorkeur worden gerelateerd aan het totaal van de afgegeven beschikkingen (totaal van kilowatturen verdeeld over de looptijd) per categorie en niet aan de gerealiseerde jaarproductie. De maximale productie overstijgt dan gemiddeld genomen niet de 25 PJ maar biedt producenten daarmee wel de mogelijkheid om banking toe te passen waardoor meer hernieuwbare energie op de meest kosteneffectieve wijze wordt geleverd.</p>

5	E	3	meerdere beschikkingen per productie-installatie	<p>Indien sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 3, tweede lid, onderdeel a, en er daardoor voor dezelfde periode, of gedeeltelijk voor dezelfde periode, twee beschikkingen zijn afgegeven voor dezelfde productie-installatie en dezelfde soort hernieuwbare energie, wordt in een kalenderjaar de hernieuwbare elektriciteit, het hernieuwbare gas, en hernieuwbare warmte die onder de tweede beschikking extra wordt geproduceerd, pas subsidiabel als de subsidiabele productie van de eerste afgegeven beschikking volledig is benut.</p>	<p>Het conceptbesluit maakt het mogelijk meerdere subsidiebeschikkingen toe te kennen voor biomassa-meestook. GDF SUEZ staat hier positief tegenover. Tegelijkertijd echter brengt dit een risico met zich mee voor de gefaseerde invoering van alternatieve biobrandstoffen en duurzaamheidscriteria. Indien eerdere subsidiebeschikkingen bijvoorbeeld alleen duurdere vormen van biomassa-meestook toestaan en een vervolgbeschikking goedkopere of innovatievere vormen van biomassa-meestook, belemmert deze regel het toepassen van de meest kosteneffectieve of innovatieve oplossing. Het is dan ook de hoop dat de overheid zich zal inzetten voor duurzaamheidscriteria die reeds vanaf het begin breed kunnen worden toegepast, zodat alternatieve brandstoffen binnen dezelfde beschikking kunnen worden meegestookt. Deze duurzaamheidscriteria dienen uiteraard op de juiste manier in de regelgeving verankerd te worden. Hierdoor zal de toepassing van de SDE+ zo kosteneffectief, innovatief en duurzaam mogelijk zijn.</p>
MvT 2.2		13	aanvullende duurzaamheids-criteria	<p>In het energieakkoord is afgesproken dat bij- en meestook in kolencentrales gestimuleerd zal worden. Voorwaarde hierbij is dat er nationale duurzaamheidscriteria voor vaste biomassa worden opgesteld.</p>	<p>In de SER werkgroep waarin wordt gesproken over duurzaamheidscriteria voor vaste biomassa is overeengekomen dat deze criteria in principe van toepassing moeten gaan worden op alle vaste biomassa (uit binnen- en/of buitenland) die wordt ingezet voor thermische conversie onder een nieuwe SDE+ beschikking. In de Memorandum van Toelichting wordt alleen over deze duurzaamheidscriteria gesproken ten aanzien van biomassa-meestook. Ten behoeve van een gelijk speelveld zouden deze aanvullende duurzaamheidscriteria van toepassing moeten zijn op alle vaste biomassa.</p>

Overig					
Artikel	Lid	Blz	Issue	Tekst ter consultatie	Opmerking / Vraag
6	F	3	Verslag- legging SDE	In artikel 4:24 van de Algemene wet bestuursrecht is de verplichting opgenomen eens in de vijf jaar een verslag te publiceren over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk. In 2016 staat, in lijn met het regeerakkoord Rutte-2 en het energieakkoord, de evaluatie van de SDE gepland.	Volgens oorspronkelijk besluit zou na vier jaar een verslag gepubliceerd worden (besluit uit 2007), waarom wordt dat nu verruimd? Is er in 2011 daadwerkelijk al een verslag gepubliceerd?
55b	GG	9	SDE naar buitenland	<p>1. Aan de producent van hernieuwbare elektriciteit, hernieuwbaar gas, hernieuwbare warmte of hernieuwbare elektriciteit en hernieuwbare warmte, die is geproduceerd door een bij regeling van Onze Minister aan te wijzen categorie productie-installaties die zich bevinden in een lidstaat waarmee een samenwerking is overeengekomen als bedoeld in artikel 7 van de richtlijn hernieuwbare energie, kan subsidie worden verleend.</p> <p>2. Het bepaalde bij of krachtens de paragrafen 1 tot en met 5 van dit besluit zijn van overeenkomstige toepassing op de subsidieverlening, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat: (....)</p>	Het is belangrijk dat onzekerheid in de markt niet leidt tot terughoudendheid van investeerders in Nederland. Dit gaat ten koste van de Nederlandse economie en werkgelegenheid. Het is daarom wenselijk dat er voldoende zekerheid is dat een aanzienlijk deel van de duurzame energie in Nederland wordt gerealiseerd. Komt er met het oog op investeringszekerheid een maximum voor SDE in andere landen? In aanvulling daarop, komt er een maximum op de bijdrage van gezamenlijke projecten en/of statistical transfer? Wat is de beoogde bijdrage van zowel statistical transfer en gezamenlijke projecten op de 14% doelstelling in 2020?
					Hoe wordt omgegaan met andere kostenvoet in buitenland en voorkomen ongelijk speelveld? Worden er aparte basisbedragen berekend per land? Worden er aparte correctiebedragen berekend per land?
					Wat is de definitie een gezamenlijk project? Beperkt de openstelling van de SDE+ zich enkel en alleen tot gezamenlijke projecten?
					Welke landen komen in aanmerking voor gezamenlijke projecten en wat zijn de voorwaarden waaraan zij moeten voldoen?
					Mogen stimuleringsmaatregelen van verschillende landen worden gecombineerd?